EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.6.19.
COM(2024) 607 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország gazdaság-, szociális, foglalkoztatási, strukturális és költségvetési politikájáról

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 607 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Írország gazdaság-, szociális, foglalkoztatási, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A 2023. február 27-én elfogadott REPowerEU-rendelet[2] célja, hogy fokozatosan megszűnjön az Unió függősége az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzájárul az energiabiztonsághoz és az EU energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal segíti a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitások bővítését és az energiahatékonyság javítását. Írország a REPowerEU célkitűzéseinek elérését elősegítő kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében új REPowerEU-fejezettel egészítette ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét.

---

[1] A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt létrehozó (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet 2021. február 19-én hatályba lépett. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban hozzájárul a gazdasági és társadalmi helyreállításhoz, valamint fenntartható reformok és beruházások megvalósításához, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása, valamint a tagállamok gazdasági rezilienciájának megerősítése érdekében. Emellett közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás helyzetének megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés fellendítését, továbbá hozzájárul az EU-n belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához.

[2] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

(2) 2023. március 16-án a Bizottság kiadta „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretekintés a 2030 utáni időszakra” című közleményét[3], amely a szakpolitikai döntések megalapozására és a növekedés fokozásához szükséges keretfeltételek megteremtésére irányult. A közlemény kilenc egymást erősítő tényező mentén határozza meg a versenyképesség keretfeltételeit. Az aktuális termelékenységi kihívások kezelését, valamint az EU és tagállamai hosszú távú versenyképességének fokozását szolgáló tényezőként a közlemény a magántőkéhez való hozzáférést, a kutatást és innovációt, az oktatást és a készségeket, valamint az egységes piacot emeli ki a reformok és a beruházások alapvető célterületeként. A közleményt követően, 2024. február 14-én a Bizottság bemutatta az egységes piacról és a versenyképességről szóló éves jelentését[4]. Az európai egységes piac versenyképességének erősségeit és kihívásait részletesen ismertető jelentés a kilenc versenyképességi tényező alapján követi az éves előrehaladást.

(3) A Bizottság 2023. november 21-én elfogadta a 2024-es éves fenntartható növekedési jelentést[5], amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2024. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2024. március 22-én jóváhagyta a jelentésnek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára vonatkozó prioritásait. A Bizottság 2023. november 21-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2024. évi jelentést is, amelyben Írországot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek tekintetében fennállhat egyensúlyhiány vagy annak kockázata, és amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta az Írország 2024. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt is. Emellett a Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, amelyet a Tanács 2024. április 12-én elfogadott, valamint a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását elemző 2024. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amelyet a Tanács 2024. március 11-én elfogadott.

(4) 2024. április 30-án hatályba lépett az EU új gazdasági kormányzási kerete. A keret magában foglalja egyrészt a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletet, másrészt a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásáról szóló módosított 1467/97/EK rendeletet és a tagállamok költségvetési keretrendszeréről szóló módosított 2011/85/EU irányelvet[6]. Az új keret célja, hogy fokozatos államháztartási konszolidációval, továbbá reformok és beruházások végrehajtásával fenntarthatóvá tegye az államadósságot és előmozdítsa a fenntartható és inkluzív növekedést. Előmozdítja a nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, emellett hatékonyabbá és következetesebbé teszi a végrehajtást. Minden tagállamnak nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet kell benyújtania a

---

3 COM(2023) 168 final.

4 COM(2024) 77 final.

5 COM(2023) 901 final.

6 A Tanács (EU) 2024/1264 rendelete (2024. április 29.) a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet módosításáról (HL L, 2024/1264, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) és a Tanács (EU) 2024/1265 irányelve (2024. április 29.) a tagállamok költségvetési keretrendszerére vonatkozó követelményekről szóló 2011/85/EU irányelv módosításáról (HL L, 2024/1265, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

Tanácsnak és a Bizottságnak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervek a tagállam költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazzák, amelyek a nemzeti törvényhozás ciklusának rendes hosszától függően 4 vagy 5 éves tervezési időhorizontra vonatkoznak. A nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervben foglalt nettó kiadási pályának[7] meg kell felelnie az (EU) 2024/1263 rendeletben előírt követelményeknek, többek között annak, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy biztosítani kell, hogy a nettó kiadási pálya prudens szinten, a GDP 60 %-a alatt maradjon, továbbá a költségvetési hiányt középtávon a GDP 3 %-a alá kell csökkenteni, és/vagy e referenciaérték alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát az (EU) 2024/1263 rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható. Az említett tervek elkészítésének támogatása céljából a Bizottság 2024. [június 21-én] iránymutatást fog nyújtani a tagállamoknak a tervek és az elért eredményekről szóló, későbbiekben benyújtandó éves jelentések tartalmára vonatkozóan, és az (EU) 2024/1263 rendelet 5. cikkének megfelelően (adott esetben referenciapályát és technikai információkat tartalmazó) technikai iránymutatást fog küldeni számukra a költségvetési kiigazításokhoz. A tagállamoknak 2024. szeptember 20-ig kell benyújtaniuk középtávú költségvetési-strukturális terveiket, kivéve, ha az adott tagállam és a Bizottság megállapodik a határidő észszerű időtartammal történő meghosszabbításáról. A tagállamoknak biztosítaniuk kell nemzeti parlamentjük bevonását, valamint adott esetben a független költségvetési intézményekkel, a szociális partnerekkel és más nemzeti érdekelt felekkel folytatott konzultációt.

(5) 2024-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtásához igazodóan fejlődik tovább. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek hozzájárulnak az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének eredményes kezeléséhez. A 2019., 2020., 2022. és 2023. évi országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében is.

(6) Írország 2021. május 28-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság az említett rendelet V. mellékletében foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. szeptember 8-án elfogadta az Írország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló

[7] A 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 tanácsi rendelet 2. cikkében meghatározott nettó kiadás (HL L 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). „Nettó kiadások” alatt a következőket nem tartalmazó kormányzati kiadásokat értjük: i. kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések.

határozatát[8], amelyet 2023. december 8-án módosítottak a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulásnak az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (2) bekezdése szerinti aktualizálása céljából. A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban határozatot hozzon arról, hogy Írország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés előfeltétele, hogy a korábbi mérföldkövek és célok terén ne következzen be visszalépés.

(7) Írország 2024. április 30-án benyújtotta 2024. évi nemzeti reformprogramját, 2024. május 10-én pedig 2024. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet (4) cikkének (1) bekezdésével. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2024. évi nemzeti reformprogram Írországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terve megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.

(8) A Bizottság 2024. június 19-én közzétette az Írországra vonatkozó 2024. évi országjelentést[9]. Ebben értékelte a Tanács által 2019 és 2023 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Írország által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Írország általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján az országjelentés rávilágított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívásokra, valamint újonnan felmerült és kialakulóban lévő kihívásokra hívta fel a figyelmet. A jelentés értékelte továbbá az Írország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket.

(9) Az Eurostat által hitelesített adatok[10] alapján Írország GDP-arányos költségvetési többlete 2023-ban változatlanul a GDP 1,7 %-ának megfelelő szinten maradt, míg a GDP-arányos államadósság a 2022. év végi 44,4 %-ról 2023 végére 43,7 %-ra mérséklődött.

(10) A Tanács 2022. július 12-i ajánlása[11] szerint Írországnak 2023-ban biztosítania kell, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal[12], figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknek nyújtott ideiglenes és célzott támogatás fenntartását. Az ajánlás azt is tartalmazta, hogy Írországnak készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Írország részére azt az ajánlást is megfogalmazták, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós források felhasználásával fokozza a zöld és a digitális átállásra, illetve a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat.

---

8 A Tanács végrehajtási határozata (2023. december 8.) Írország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (15965/2023).

9 SWD(2024) 607 final.

10 Eurostat – Euromutatók, 2024. április 22.

11 A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Írország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 52. o.).

12 A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése alapján Írország esetében a potenciális kibocsátás középtávú növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 2023-ban 9,2 %-ra tehető, a tízéves átlagos potenciális reálnövekedési ráta és a 2023. évi GDP-deflátor alapján.

A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal[13] 2023-ban expanzív volt, és a GDP 0,9 %-ának felelt meg, magas inflációs környezetben. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése a GDP 0,8 %-ának megfelelő expanzív hatást gyakorolt a költségvetési irányvonalra. A kiadásoknál figyelembe vették, hogy az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott célzott szükséghelyzeti támogatási intézkedések költsége a GDP 0,1 %-ával csökken. Figyelembe vették továbbá a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek nyújtott ideiglenes védelem magasabb költségeit is (a GDP 0,1 %-ával). Ezért a 2023. évi nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadások expanzív hatása nem az energiaár-növekedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtott célzott szükséghelyzeti támogatás tudható be, és csak részben tulajdonítható az Ukrajnából menekülőknek nyújtott célzott támogatásnak. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások expanzív növekedésére a közszférabeli bérek és a szociális ellátások tartós emelése, valamint a magasabb egészségügyi kiadások is hatást gyakoroltak. Összességében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése nem volt összhangban a tanácsi ajánlással. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásai és más uniós alapok által finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP 0,1 %-át tették ki. A nemzeti finanszírozású beruházások 2023-ban a GDP 2,3 %-át tették ki, ami 2022-höz képest 0,2 százalékpontos növekedést jelent. Írország addicionális beruházásokat finanszírozott a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból. Írország a zöld és digitális átállásra, valamint az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat finanszírozott, például a helyiérdekű vasút villamosítását és az iskolák digitális infrastruktúrájának biztosítására irányuló programot, amelyeket részben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból finanszíroznak.

(11) A 2024. évi stabilitási program fő előrejelzései a következőképpen foglalhatók össze. A költségvetési előrejelzések alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv 2024-ben 2,6 %-os, 2025-ben pedig 3,9 %-os reál-GDP-növekedéssel számol, a HICP-inflációt pedig 2024-ben és 2025-ben egyaránt 2,1 %-ra prognosztizálja. A GDP-arányos államháztartási többlet 2024-ben várhatóan 1,6 %-ra csökken, majd 2025-ben a GDP 1,7 %-ának megfelelő szintre nő, míg a GDP-arányos államadósság 2024 végére várhatóan 41,5 %-ra, 2025 végére pedig 39,5 %-ra csökken. Az előrejelzések szerint 2025 után az államháztartási többlet 2026-ban a GDP 1,5 %-ára csökken, 2027-ben viszont 1,7 %-ára nő. Az államháztartási hiány tehát a tervek szerint a program időhorizontjában a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alatt marad. Ezzel szemben az előrejelzések szerint 2025 után a GDP-arányos államadósság 2026-ra fokozatosan 37,8 %-ra, majd 2027-re 36,7 %-ra csökken.

(12) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2024-ben 1,2 %-kal, 2025-ben pedig 3,6 %-kal nő, és a HICP-infláció 2024-ben 1,9 %, 2025-ben pedig 1,8 % lesz.

[13] A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma, amely a nemzeti és az uniós finanszírozású költségvetési intézkedések összesített hatásából eredő gazdasági impulzust tükrözi. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedésnek és ii. az elsődleges kiadások változásának a különbsége, ahol az elsődleges kiadások nem tartalmazzák sem a diszkrecionális bevételi intézkedéseket, sem a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket, viszont tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és más uniós alapok vissza nem térítendő támogatásaiból finanszírozott kiadásokat.

(13) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2024-re a GDP 1,3 %-ának megfelelő költségvetési többletet vetít előre, és azzal számol, hogy a GDP-arányos államadósság 2024 végére 42,5 %-ra csökken. Az alacsonyabb többletek óvatos megközelítést tükröznek azzal kapcsolatban, hogy a kiadások 2024-ben és 2025-ben is nagymértékben növekedhetnek. A GDP-arányos államadósság 2024. évi csökkenése főként az államháztartási többletet tükrözi, és nagyobb lenne, ha nem kerülne sor az SFA-tételek jelentős kiigazítására. A Bizottság becslései alapján 2024-ben nagyjából semleges, a GDP –0,1 %-ának megfelelő költségvetési irányvonal várható.

(14) A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott kiadások nagysága 2024-ben a GDP kevesebb mint 0,1 %-a lesz, hasonlóan a 2023. évi értékhez. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaival finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat tesznek majd lehetővé anélkül, hogy közvetlen hatással lennének Írország államháztartási egyenlegére és államadósságára.

(15) A Tanács 2023. július 14-i ajánlása[14] szerint Írországnak 2024-ben stabil költségvetési pozíciót kell fenntartania. A Bizottság a 2023. évi költségvetés végrehajtásával és a 2024. évi költségvetésiterv-javaslatok elkészítésével összefüggésben felhívta a tagállamok figyelmét arra, hogy a 2023. évi tényadatok függvényében javasolni fogja a hiányalapú túlzotthiány-eljárások megindítását a Tanácsnak. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint Írország GDP-arányos strukturális egyenlege a 2023. évi 1,0 %-ról 2024-ben 1,8 %-ra nő, ezzel meghaladja a GDP -0,5 %-ának megfelelő strukturális egyenlegként meghatározott középtávú költségvetési célkitűzést. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával.

(16) A Tanács továbbá azt ajánlotta, hogy Írország 2023–2024-ben a lehető leghamarabb vezesse ki a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. Emellett a Tanács pontosította, hogy amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése miatt új támogatási intézkedésekre vagy a meglévők folytatására lesz szükség, Írországnak biztosítania kell, hogy ezek a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, beleférjenek a költségvetési keretekbe, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési terhe[15] 2023-ban a GDP 0,4 %-át, 2024-ben 0,1 %-át, 2025-ben pedig 0,0 %-át teszi ki. Az előrejelzés szerint a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb kivezetik. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával.

(17) A Tanács emellett azt is ajánlotta, hogy Írország tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállás előmozdítása érdekében. A Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású közberuházások (a 2023. évi GDP-arányos 2,3 %-hoz képest) 2024-ben a GDP 2,5 %-ára nőnek. Ez összhangban van a Tanács ajánlásával. Ezzel szemben az uniós forrásokból (többek

[14] A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Írország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2023. évi stabilitási programját (HL C 312., 2023.9.1., 58. o.).

[15] A Tanács ajánlása (2023. július 14.) Írország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Írország 2023. évi stabilitási programját (HL C 312., 2023.9.1., 58. o.).

között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből nyújtott vissza nem térítendő támogatásokból) finanszírozott közkiadások 2024-ben a GDP 0,1 %-ának megfelelő szinten maradnak.

(18) Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján és változatlan szakpolitikát feltételezve a Bizottság 2024. tavaszi előrejelzése 2025-ben a GDP 1,2 %-ának megfelelő költségvetési többletet valószínűsít. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 41,3 %-ra csökken. A GDP-arányos államadósság 2025. évi csökkenése főként az államháztartási többletet tükrözi, és nagyobb lenne, ha nem kerülne sor az SFA-tételek jelentős kiigazítására.

(19) Aggályok merülnek fel az egészségügyi rendszer költséghatékonyságának az államháztartás fenntarthatóságára gyakorolt hatásával kapcsolatban. Írország az egyetlen olyan uniós ország, ahol nincs általános alapellátási lefedettség, és ez megnöveli a kórházak leterheltségét. A népesség elöregedése várhatóan nyomást gyakorol majd az egészségügyi rendszerre: az előrejelzések szerint a népesség elöregedése 2070-re Írországban a GDP-arányos egészségügyi közkiadások 1,5 százalékpontos növekedését eredményezi, ami jóval meghaladja az EU-ban előre jelzett 0,4 százalékpontos növekedést.

(20) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek várhatóan hatékonyan hozzájárulnak a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességének vagy jelentős részének kezeléséhez. Írország hosszú távú versenyképességének a zöld és a digitális átállás révén történő fokozásához, és ezzel egyidejűleg a társadalmi méltányosság biztosításához elengedhetetlenül fontos, hogy elfogadását követően a REPowerEU-fejezettel kiegészített terv eredményes végrehajtása e szűkös időkereten belül gyorsan megvalósuljon. A tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítése érdekében elengedhetetlen, hogy Írország folytassa a reformok végrehajtását, és felgyorsítsa a beruházásokat a felmerülő késedelmek kezelésével és erős igazgatási kapacitás biztosításával. Ez a soron következő kifizetési kérelmek időben történő benyújtását is magában foglalja. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(21) A kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként Írországnak az (EU) 2021/1060 rendelet 18. cikkével összhangban 2025 márciusáig felül kell vizsgálnia az egyes programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat, valamint nemzeti energia- és klímatervét. Az egyes programokhoz nyújtott uniós finanszírozás végleges összegét ezen felülvizsgálat alapján fogják meghatározni. Noha Írország előrehaladt a kohéziós politika és a szociális jogok európai pillérének végrehajtása terén, továbbra is vannak kihívások. Írországban továbbra is jelentős gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségek mutatkoznak a nagyvárosi területek és az ország más területei között, különösen az északi és a nyugati régióban. Jelentős hiányosságok tapasztalhatók a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci integrációja terén, akik aránytalanul nagy szegénységi kockázattal és társadalmi kirekesztéssel szembesülnek. Jóllehet a programokban elfogadott prioritások továbbra is relevánsak, fontos felgyorsítani a végrehajtásukat. Az innovációs ökoszisztémák regionális szintű megerősítésére irányuló célkitűzés továbbra is releváns, amely az északi és a nyugati régió, valamint a

másik két régió közötti innovációs szakadék csökkentését is magában foglalja. Továbbra is fontos a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés megkönnyítése, valamint célzott készségfejlesztési intézkedések kidolgozása a leghátrányosabb helyzetű csoportok számára a munkaerőhiány, a szegénység és a társadalmi kirekesztés kezelése érdekében. Írország kihasználhatná a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezést, hogy fellendítse a kis- és középvállalkozások digitalizációjára és digitális átalakulására, valamint a tisztaenergia-technológiák kutatására irányuló beruházásokat, összhangban az intelligens szakosodási stratégiával és „Az írországi Ipar 4.0 stratégia jövőképe a 2020–2025-ös időszakra” című stratégiával, valamint a Future Manufacturing Ireland létrehozásával.

(22) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl Írország számos kihívással néz szembe az ivóvízellátás és a szennyvíztisztítás, valamint a hulladékgazdálkodási rendszer területén. Továbbá kihívások állnak fenn a villamosenergia-rendszerrel, az energetikai infrastruktúrával és az intelligens hálózati technológiákkal, valamint az energiahatékonysággal kapcsolatban.

(23) A víz- és szennyvízágazatban továbbra is a vízminőséget befolyásoló jelentős hiányosságok tapasztalhatók, amit tovább súlyosbít a szivárgásnak a vízellátó rendszerben megfigyelhető, tartósan magas mértéke. Írország alulteljesíti a települési szennyvíz tisztításáról szóló irányelvben meghatározott előírásokat, mivel a települési szennyvíz jelentős része – nagyrészt az elavult infrastruktúra miatt – továbbra is kezeletlen vagy nincs összegyűjtve. Az ír lakosság jelentős része még mindig nem kapcsolódik legalább a másodlagos szennyvíz rendszeréhez. A vízkivétel és a víztestek változásai a megfelelő jogi keret hiánya miatt nem állnak megfelelő ellenőrzés alatt. Az ivóvízellátáshoz, valamint a szennyvízgyűjtéshez és -tisztításhoz szükséges megfelelő infrastruktúra hiánya bizonyos területeken korlátozhatja a lakásépítést vagy az ipari létesítmények építését, ami befolyásolja a versenyképességet.

(24) Írország energiarendszere 2023-ban is a sebezhetőség jeleit mutatta, mivel a kiskereskedelmi villamosenergia-árak továbbra is magasabbak voltak az uniós átlagnál. 2023 második felében Írországban voltak a legmagasabbak a lakossági villamosenergia-árak az EU-ban, és továbbra is magasak. Írország ambiciózus célokat tűzött ki a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia részarányára vonatkozóan, és megkezdte a további megújuló energiaforrások kiépítését, ami a gyakoribbá váló változó villamosenergia-termelés miatt megterheli majd a villamosenergia-rendszert. Mind átviteli, mind elosztási szinten további hálózati kapacitásra van szükség, beleértve az új, határokon átnyúló projekteket is. Az elégtelen hálózati kapacitás a versenyképességre is hatást gyakorol, különösen a vállalatok vonzása és megtartása tekintetében. A kapacitásbeli korlátok magasabb termelési költségeket is eredményeznek, ami elrettentheti a vállalkozásokat. A nemzeti szabályozó hatóság feladata egy keresletoldali rugalmassági terv kidolgozása annak érdekében, hogy az ír energiarendszer hatékonyan működhessen oly módon, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia nagy részarányt képvisel. A keresletoldali rugalmasság és az átviteli, elosztási és tárolási infrastruktúra jelentős korszerűsítése kulcsfontosságú lesz ahhoz, hogy Írország elérje az éghajlat-politikai cselekvési tervében meghatározott, a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia 80 %-ára vonatkozó célkitűzést, csökkentse a meglévő megújulóenergia-termelés korlátozását, és 2030-ig integrálja a tervezett 5 GW tengeri szélenergia-termelést. További intézkedésekre van szükség a keresletoldali rugalmasság és a fogyasztók elosztott energiaforrásokban való részvételének előmozdítása érdekében,

hogy lehetővé váljon a fogyasztók szerepvállalása, egyúttal javuljon az energiarendszer rugalmassága. Ez magában foglalja a fogyasztók kiegyenlítő és rugalmassági szolgáltatásokban való részvételét.

(25) Az energiahatékonyság javítását célzó kezdeményezések végrehajtása terén elért eredmények ellenére további intézkedésekre van szükség az energiafogyasztás csökkentése és az épületállomány dekarbonizációja érdekében, különös tekintettel a lakosság általi energiafelhasználást érintő energetikai korszerűsítésre, az utólagos átalakításra és a megújuló energiák használatán alapuló fűtésre való gyorsított átállásra. Írországnak még mindig nem sikerült visszaszorítania az energiafelhasználást, amely az ír nemzeti energiaágazatbeli előrejelzésekről szóló jelentés szerint 2030-ig várhatóan növekedni fog, és meghaladja az épített környezet ágazatra megállapított ágazati kibocsátási határértékeket. Bár a mélyreható utólagos átalakítások tényleges volumene továbbra is korlátozott, Írország megkezdte az éghajlat-politikai cselekvési terve ambiciózus céljainak végrehajtását. A 2024. évi állami költségvetés keretében több mint 400 millió EUR-t különítettek el az épületek energiahatékonyságának biztosítására. A közszférára vonatkozó átfogó energiamegtakarítási programok végrehajtása növelheti a középület-állomány energiahatékonyságát. A közlekedési és ipari ágazat energiafogyasztásának kezelése érdekében is további erőfeszítésekre van szükség a helyiérdekű vasutak további villamosítása, valamint az energetikai monitoring- és ellenőrzési rendszerek ösztönzése révén.

(26) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel 2024-ben a Tanács azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlás végrehajtása érdekében. Írország esetében az 1., 2., 3. és 4. ajánlás hozzájárul az első, a második és a negyedik euroövezeti ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Írország 2024-ben és 2025-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Kellő időben nyújtsa be a középtávú költségvetési-strukturális tervet. Kezelje az idős korral összefüggő közkiadások várható növekedését az egészségügyi rendszer költséghatékonyabbá tételével.

2. Kezelje a felmerülő késedelmeket, lehetővé téve a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv folyamatos, gyors és hatékony végrehajtását annak elfogadását követően, biztosítva a reformok és beruházások 2026 augusztusáig történő befejezését. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok végrehajtását. A félidős felülvizsgálat keretében továbbra is összpontosítson az elfogadott prioritásokra, figyelembe véve a Stratégiai Technológiák Európai Platformja kezdeményezés által a versenyképesség javítására kínált lehetőségeket.

3. Növelje az ivóvíz- és szennyvíz-infrastruktúrába történő beruházásokat a vízminőség javítása és a szivárgások csökkentése érdekében.

4. Fokozza a villamosenergia-rendszer rugalmasságának javítására, valamint a hálózati kapacitás korszerűsítésére és bővítésére irányuló erőfeszítéseket. Dolgozzon ki és hajtson végre a keresletoldali válasz előmozdítására irányuló stratégiát, valamint észszerűsítse a raktározási létesítmények és a hálózati csatlakozók tervezését és engedélyezését. Fokozza a magánépületek energiahatékonyságának javítására

irányuló erőfeszítéseket az energiaszámlák és az energiarendszer költségeinek csökkentése érdekében.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök